

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0129/2010

30.4.2010

RAPORT

Ühtekuuluvuspoliitika panus Lissaboni strateegia ja ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisse
(2009/2235(INI))

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Ricardo Cortés Lastra

PR_INI

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	10
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	13

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Ühtekuuluvuspoliitika panuse kohta Lissaboni strateegia ja ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisse (2009/2235(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 174–178;
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta¹;
- võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta otsust 2006/702/EÜ ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta²;
- võttes arvesse oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooni struktuurifondide määruse rakendamise kohta 2007–2013 ning riiklike ühtekuuluvuspoliitika strateegiaid ja rakenduskavu käsitlevate läbirääkimiste tulemuste kohta³;
- võttes arvesse komisjoni 16. augusti 2007. aasta teatist „Euroopa piirkondade konkurentsivõime parandamine teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu – Panustamine suuremasse kasvu ning arvukamatesse ja parematesse töökohtadesse” (KOM(2007)0474);
- võttes arvesse komisjoni 14. novembri 2007. aasta talituste töödokumenti „Piirkonnad teostamas innovatsiooni ühtekuuluvuspoliitika kaudu” (SEK(2007)1547);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel – Lissaboni strateegia uus algus” (KOM(2005)0024);
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Lissaboni strateegia hindamine” (SEK(2010)0114);
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2007. aasta teatist „Majanduskasvu ning tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia rakendamine liikmesriikides ja piirkondades ELi ühtekuuluvuspoliitika kaudu ajavahemikus 2007–2013” (KOM(2007)0798);
- võttes arvesse komisjoni 14. mai 2008. aasta teatist programmiperioodiks 2007–2013 kavandatud ühtekuuluvuspoliitika strateegiaid ja programme käsitlevate läbirääkimiste tulemuste kohta (KOM(2008)0301);
- võttes arvesse komisjoni 21. detsembri 2009. aasta teatist „Kahekümnes aastaaruanne struktuurifondide rakendamise kohta (2008)” (KOM(2009)0617);

---

¹ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

² ELT L 291, 21.10.2006, lk 11.

³ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0165.

- võttes arvesse programmiperioodi 2000–2006 järelhindamisi;
  - võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2009. aasta töödokumenti „Konsulteerimine tulevase ELi 2020. aasta strateegia üle” (KOM(2009)0647);
  - võttes arvesse 11. veebruaril 2010 toimunud Euroopa Ülemkogu mitteametliku kohtumise järeldusi;
  - võttes arvesse komisjoni algatatud avalikku arutelu ELi 2020. aasta strateegia üle ja selle tulemust (SEK(2010)0116);
  - võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta ettepanekut „Euroopa 2020. aastal – Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (KOM(2010)2020);
  - võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2010. aasta strateegilist aruannet ELi ühtekuuluvusarutelu edendamise kohta;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
  - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A7-0129/2010),
- A. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika peamine eesmärk on vähendada erinevate piirkondade arengutasemete vahet ja mahajäämuse ulatust kõige vähem soodsates piirkondades ja saartel (kaasa arvatud maapiirkonnad), et pärast 2007. aastat on struktuurifondide määrustes EL 15 liikmesriikidele sätestatud vahendite kohustuslik sihtotstarbeline eraldamine Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks ja EL 12 liikmesriikidele on vabatahtlikult rakendatud samalaadne mittekohustuslik sihtotstarbelise eraldamise mehhanism, millega ühtekuuluvuspoliitika vahendeid suunatakse liikmesriikide ja piirkondade ligitõmbavuse suurendamiseks, majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks;
- B. arvestades, et eriti praeguse majanduslanguse ajal on muuhulgas ühtekuuluvuspoliitika pikaajaliste arenguprogrammide ja -poliitika stabiilse rahastamismahu, kohaldatava detsentraliseeritud juhtimissüsteemi ja ühenduse säästva arengu prioriteetide põhieesmärkidesse kaasamise tõttu üks peamisi vahendeid majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive toetamiseks ELis;
- C. arvestades, et kaks kolmandikku avaliku sektori investeeringutest kogu ELis tuleb piirkondlikult ja kohalikult tasandilt, et piirkondlikesse ja kohalikesse asutustesse on tihti koondunud oluline poliitikaalane oskusteave ja et nad on võtmetähtsusega osapooled nii praeguse Lissaboni strateegia kui ka tulevase ELi 2020. aasta strateegia elluviimisel;
- D. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika ja ELi 2020. aasta strateegia tuleks integreerida, kuna Lissaboni leping sisaldab ühtekuuluvuspoliitikat majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive edendamiseks ning need on ka asjaomase strateegia peaesmärgid;
- E. arvestades, et sarnaselt Lissaboni strateegiaga ei peegelda kavandatav ELi 2020. aasta strateegia piisaval määral piirkondade ja liikmesriikide erinevaid arengutasemeid ning seepärast ei panda selles piisavalt rõhku laienenud ELi majanduslikule ühtekuuluvusele,

Ühtekuuluvuspoliitika ja Lissaboni strateegia

1. märgib, et programmiperioodiks 2007–2013 on seitsme aasta peale Lissaboni strateegia prioriteetidele sihtotstarbeliselt eraldatud toetusi ligikaudu 228 miljardit eurot; rõhutab, et toetused kokku ületasid soovituslikke protsendimäärasid, seda ka EL 12 liikmesriikides;
2. märgib, et toetuste suurus erineb oluliselt nii liikmesriikide kui ka eesmärkide lõikes; rõhutab, et puudub üks kõigile sobiv poliitika kõigi piirkondade jaoks ja sellise poliitika rakendamise katse ei võimaldaks seda omastada ühelegi ega samastada ühegi majanduskasvu strateegiaga ja tulemuseks oleks selle nõrk rakendamine;
3. tuletab meelde, et juba aastatel 2000–2006 oli – vaatamata sihtotstarbelise eraldamise mehhanismi puudumisele – ühtekuuluvuspoliitika programmide ja Lissaboni strateegia vahel tugev seos, kusjuures teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeeriti 10,2 miljardit eurot;
4. on seisukohal, et algne Lissaboni strateegia, mis põhines ainult avatud koordineerimise meetodil, oli struktuuraalselt võimetu esitatud eesmärke saavutama ja saavutas oma tõelised eesmärgid ainult ühtekuuluvuspoliitikaga seotuna; rõhutab, et kavandatavas ELi 2020. aasta strateegias peaks kõnealust viga vältima;
5. avaldab kahetsust selle pärast, et programmide käivitamise hiline mine ja sellele järgnenud kulutusi kajastavate andmete puudumise tõttu pole praegu võimalik kontrollida programmitoetuste ja tegelike kulutuste vastavust, samuti ei ole võimalik hinnata Lissaboni investeringute mõistlikkust, eriti seoses programmi täideviimisega vähem arenenud riikides; väljendab heameelt komisjoni strateegilise aruande avaldamise üle ja palub selle alusel läbi viia kõrgetasemeline institutsioonidevaheline arutelu, et analüüsida ühtekuuluvuspoliitika panust Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisse ja hinnata tulevasi vastastikuseid seoseid;
6. pole rahul sellega, et puudub üldine hinnang ühtekuuluvuspoliitika raames tehtud kulutuste mõju kohta regionaalarengule; kutsub komisjoni üles hindama struktuurifondide rahaliste vahendite Lissaboni strateegia eesmärkidele sihtotstarbelise eraldamise territoriaalset mõju ja hindama, kas see süsteem aitab tegelikult kaasa tasakaalustatud ja sidusale piirkondlikule arengule;
7. tunnistab, et tulemuslik hindamine peab põhinema näitajatel, mis võimaldavad andmeid võrrelda ja piirkondade lõikes koondada; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks enne 2012. aastat ettepaneku hindamisnäitajate kohta, et saada vahend saavutatud mõju mõõtmiseks, pidades silmas ka kvantiteeti ja kvaliteeti, ning teha järgmiseks programmiperioodiks vajalikud muudatused;
8. avaldab kahetsust selle pärast, et kui Lissaboni strateegia peamiste eesmärkide hulgas olid algselt majanduskasv, tööhõive ja sotsiaalne ühtekuuluvus, siis strateegia taaskäivitamisel 2005. aastal esitati vähem ambitsioonikas programm;
9. peab nõrka mitmetasandilist valitsemist üheks peamiseks Lissaboni strateegia piiravaks teguriks, kusjuures strateegia kavandamisse, elluviimisse, propageerimisse ja hindamisse

- pole piisavalt kaasatud piirkondlikud ja kohalikud asutused ning kodanikuühiskonna esindajad; soovib nende tugevamat kaasamist kõigis tulevastes etappides;
10. rõhutab, et kui Lissaboni strateegias on kohaldatud partnerluse põhimõtet, siis on kohalikud ja piirkondlikud asutused, samuti majanduslikud ja sotsiaalsed sidusrühmad selle eesmärgi rohkem omaks võtnud ja see on taganud sekkumise suurema jätkusuutlikkuse; kutsub komisjoni üles tõhusamalt kontrollima partnerlusprintsipi rakendamist liikmesriikides;
  11. märgib, et Euroopa piirkondadel ja linnadel kui tähtsaimatel innovatsioonis, teadusuuringutes ja hariduspoliitikas osalejatel on põhiroll Lissaboni strateegia rakendamises; märgib, et nemad rakendavad enam kui üht kolmandikku kogu ELi avalikest investeeringutest ja need suunavad üha suurema osa struktuurifondi kulutustest majanduskasvu ja tööhõivega seotud eesmärkide saavutamiseks;
  12. osutab, et eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil on otsustav roll lugematute Euroopas elavate ja tootvate sotsiaalsete ja majandussubjektideni, eriti VKEdeni jõudmisel ning hariduse ja kutseõppe, teadusuuringute, innovatsiooni ja arengu tugevdamisel;
  13. tunneb kahetsust, et strateegia osaks olevate riiklike strateegiliste võrdlusraamistike ja riiklike reformikavade koostoime oli nõrk; soovib edendada ühtekuuluvuspoliitika ning Lissaboni strateegia ja ELi 2020. aasta strateegia eest vastutavate asutuste ning järelevalvekomitee asjaomaste partnerite vahel tihedamat ja korrapärasemat dialoogi kõigil tasanditel, sealhulgas ühenduse tasandil;
  14. hindab kõrgelt seni finantskorralduslike rahastamisvahenditega ja koostöös Euroopa Investeeringupangaga saavutatud tulemusi innovatsiooni ja teadusuuringute valdkonna tugevdamisel uuendatavate rahastamisvormide kaudu ja rõhutab, et ELi rahastamisvahendite ja Euroopa Investeeringupanga vahendite vahelist seost tuleb tugevdada; tunnistab kõnealuste rahastamisvahendite finantsvõimenduse potentsiaali investeeringute tegemisel ja palub neid tugevdada, eelkõige seoses algatustega JEREMIE ja JESSICA, et tagada äriühingute ja VKEde parem toetamine; soovib nimetatud rahastamisvahendite suhtes kohaldatavaid eeskirju lihtsustada, et võimaldada abisaajatel neid rohkem kasutada;

Ühtekuuluvuspoliitika ja ELi 2020. aasta strateegia

15. tervitab debatti ELi 2020. aasta strateegia üle; rõhutab selle strateegia pikaajalist iseloomu, mille eesmärk on luua Euroopas stabiilse majanduskasvu ja töökohtade loomise raamtingimused ning tingimused säästvale majandusele üleminekuks, ja nõustub selles kindlaks määratud prioriteetidega; rõhutab, et järgnevalt on vaja arendada mitmetasandilise valitsemisega seotud lähenemist Euroopas nii vajalikule territoriaalsele ühtekuuluvusele;
16. tunneb kahetsust, et see strateegia on kavandatud enne praeguse Lissaboni strateegia läbivaatamise lõpuleviimist; soovib tungivalt komisjonil ette valmistada Lissaboni strateegia rakendamisel esinevate puuduste põhjalik hindamine; rõhutab, et käesolevas parlamendi koostatud raportis sisalduvad soovitud tuleks lisada uue strateegia

lõppversiooni;

17. juhib tähelepanu vajadusele tagada tõhus ja ulatuslik infrastruktuur, uuendades transpordisüsteeme, võttes kasutusele mittedaastavaid transpordiviise, parendades ligipääsu joogiveele ning äravoolu- ja jäätmekäitlussüsteemidele, võttes kasutusele tõhusama keskkonnajuhtimise ning tagades loodusvarade ja taastuvate energiaallikate säästva kasutamise majandusarengu ja parendatud ühtekuuluvuse perspektiivis;
18. uuendatud Lissaboni lepingu territoriaalse ühtekuuluvuse õiguslikku alust arvesse võttes nõuab tungivalt, et EL võtaks vastu konkreetsete õigusnormid ja võtaks asjakohaseid meetmeid, et rahuldada rannikupiirkondade, saarte, mägipiirkondade, piiriüleste ja äärepoolseimate piirkondade erivajadusi, mida iseloomustavad tõsised või püsivad looduslikud või demograafilised takistused;
19. hindab kõrgelt seda, et ettepanekus on arvesse võetud sotsiaalset mõõdet, kuid rõhutab, et majandussambal on keskne roll töökohtade loomisel ja seepärast on esmatähtis viia lõpule vaba, avatud ja funktsionaalse siseturu ülesehitamine, võimaldades seega ettevõtetel makromajanduslikele suundumustele paindlikult reageerida; rõhutab, et hiljutine kriis on näidanud, et ükski majanduskasvu strateegia ei saa kõrvale jätta sotsiaalkaitse, teenuste kättesaadavuse, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemise ja kvaliteetsete töökohtade loomise eesmärke;
20. tervitab üleskutset jätkusuutlikumate, arukamate töökohtade loomiseks, kuid tunnistab, et uus majandusmudel võib viia kulude ja tulude ebaühtlase jaotuseni konkreetsete liikmesriikide ja piirkondade vahel ja seega, vältimaks selle juhtumist, kutsub Euroopa Liitu üles võtma vastutust ja tuvastama peamised tegevusalad, kus Euroopa tasandil sekkumine on kõigile parimate tulemuste saavutamiseks subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt kõige sobilikum;
21. rõhutab, et teadusuuringud ja innovatsioon on ELi arengu jaoks võtmetähtsusega vahendid ja võivad suurendada selle konkurentsivõimet ülemaailmsete väljakutsetega toimetulekul; on arvamisel, et neisse valdkondadesse tuleb regulaarselt investeerida ja saavutatud tulemuste alusel arengut regulaarselt hinnata; kutsub sellega seoses üles struktuurifondide ja raamprogrammi paremale koordineerimisele, et tulevikus maksimeerida teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise tulusid, ning piirkondlike innovatiivsete rühmade loomisele liikmesriikide sees ja vahel;
22. on veendunud, et haridus ja koolitus on ELi arengu põhieeldused ning võivad suurendada ELi konkurentsivõimet ülemaailmsete väljakutsetega toimetulekul; on seisukohal, et asjaomasesse valdkonda on regulaarselt vaja tagada investeeringud ja selle valdkonna edusamme peab regulaarselt hindama;
23. tunnustab, et struktuuripoliitika eesmärkide kehtestatud struktuur on osutunud esimeste aastate jooksul edukaks; kutsub planeerimise usaldusväärsuse nimel üles kinnistama nii seda struktuuri kui ka kaasjuhtimisprintsipi; tunnustab, et eesmärgi sisu täpsustamine võib olla vajalik ELi 2020. aasta strateegia eesmärkidele kohandamiseks;
24. märgib, et infrastruktuuri puudused eriti maapiirkondades on kogu Euroopas siiani väga erinevad, takistades selle kasvupotentsiaali ja siseturu sujuvat toimimist; rõhutab seetõttu

piiriülese koostöö tähtsust ja usub, et transpordisektoris, energia, telekommunikatsiooni ja infotehnoloogia infrastruktuuri valdkonnas tuleb luua tõeliselt võrdsed konkurentsitingimused, need tuleks lisada strateegiasse ja need peaksid jätkuvalt olema ühtekuuluvuspoliitika tähtis osa;

25. tunnistab, et ELi eelarve peab mängima kesksel rollil ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel; on seisukohal, et ühtekuuluvuspoliitika on oma strateegilise suunitluse, tugeva ja siduva tingimuslikkuse, täpsete sekkumiste ning järelevalve ja tehnilise abi tõttu tõhus ja tulemuslik mehhanism ELi 2020. aasta strateegia rakendamisel;
26. märgib, et eriti seoses ligipääsuga lairibaühendusele on maapiirkondades suuri puudujääke, mida tuleb ületada vastavalt digitaalses tegevuskavas esitatud eesmärkidele, et toetada nende piirkondade säästvat majanduslikku arengut;
27. tervitab struktuurifondide rolli tunnustamist ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel; rõhutab siiski, et ühtekuuluvuspoliitika pole vaid stabiilse rahalise toetuse allikas, vaid on ka kõigi Euroopa piirkondade majandusarengu võimsaks vahendiks; selle peamised eesmärgid – piirkondade vaheliste erinevuste kaotamine ja Euroopa reaalmajandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kehtestamine – ja põhimõtted – integreeritud lähenemisviis, mitmetasandiline valitsemine ja tõeline partnerlus – on strateegia edu jaoks võtmetähtsusega täiendavad elemendid ja need tuleks sellega kooskõlastada;
28. rõhutab, et tugev ja hästi rahastatud ühtekuuluvuspoliitika, mis hõlmab kõiki Euroopa piirkondi, peab olema ELi 2020. aasta strateegia võtmetähtsusega element; usub, et see poliitika koos selle horisontaalse lähenemisviisiga on ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide eduka saavutamise eeltingimus ning samuti ELi sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse eeltingimus; lükkab tagasi kõik püüded ühtekuuluvuspoliitika taas riikide pädevusse anda ja palub ELi eelarve läbivaatamisel piirkondlikku mõõdet täielikult toetada;
29. rõhutab, et rakendusmehhanismide varajane määratlemine on ELi 2020. aasta strateegia jaoks pöördelise tähtsusega;
30. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika ei ole ELi 2020. aasta strateegiale allutatud; rõhutab, et ehkki ühtekuuluvuspoliitika prioriteedid peaksid olema ELi 2020. aasta strateegia eesmärkidega kooskõlas, tuleks võimaldada piisavat paindlikkust piirkondlike iseärasuste arvestamiseks ning nõrgemate ja kõige enam abivajavate piirkondade toetamiseks nende sotsiaal-majanduslike raskuste, looduslike takistuste ületamisel ja erinevuste vähendamisel;
31. palub ELi 2020. aasta strateegiale Lissaboni strateegiaga võrreldes paremat juhtimissüsteemi; soovib selle Ühtekuuluvusfondi ja struktuurifonde kasutades kavandada ja rakendada mitmetasandilise valitsemise põhimõtte kohaselt, et tagada kohalike ja piirkondlike asutuste ning kodanikuühiskonna sidusrühmade suurem kaasatus; rõhutab, et selline kaasatus võiks hõlmata mitmetasemeliste halduskokkulepete vastuvõtmist;
32. on seisukohal, et ELi 2020. aasta strateegia peaks olema Lissaboni lepingusse uue

eesmärgina lisatud territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamise oluline osa; on seisukohal, et kohalikel piiriülestel koostööalgatustel on territoriaalse ühtekuuluvuse potentsiaali, mida ei ole veel piisavalt rakendatud; kutsub komisjoni üles täpsemalt kirjeldama oma tulevaste territoriaalkoostöö korralduste ettepanekutes makropiirkondade strateegiate rolli;

33. juhib tähelepanu, et strateegia tugevam territoriaalne mõõde, mis võtab arvesse Euroopa piirkondade iseärasusi ja erinevaid arengutasemeid, koos piirkondlike ja kohalike asutuste ning struktuurifondide määruses viidatud partnerite otsese kaasamisega asjaomaste programmide kavandamisse ja rakendamisse viib kõigil tasanditel strateegia eesmärkide suurema omaksvõtmiseni ning tagab strateegia eesmärkide ja tulemuste osas suurema teadlikkuse kohapeal; leiab lisaks sellele, et piirkondi on vaja jätkuvalt toetada, arendades innovatiivseid rahastamisvahendeid, et oleks võimalik säilitada nende roll Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel;
34. rõhutab esmataseme teadmiste kohalikku ja piirkondlikku tähtsust ELi 2020. aasta strateegia eesmärkides; peab selles suhtes esmatahtsaks tagada nii ühisstatistika kogumine kui ka indikaatoritega seotud lugemissuutlikkus kohalikul ja piirkondlikul tasemel;
35. osutab linnade võtmetähtsusega rollile ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel; nõuab tungivalt, et nende kogemust ja panust ELi 2020. aasta strateegia prioriteetide rakendamisel arvesse võetaks, eelkõige seoses kliimamuutuse, sotsiaalse integratsiooni, demograafiliste muutuste ja investeringutega säästvasse majandusarengusse, energeetikasse, transporti, veemajandusse, tervishoidu, avalikku turvalisusse jne; nõustub nõukogu järelduste kavanditega, et piirkonnad peavad olema kaasatud tulevase kasvu ja töökohtade strateegiasse; kuna iga antud valdkonna strateegia täideviimine peab toimuma koostöös piirkondade ja linnadega, soovib komisjonil ja nõukogul võtta arvesse Regioonide Komitee nõuandeid ELi 2020. aasta strateegia kohta;
36. ootab, et komisjon esitaks konkreetset ettepanekud koostoime loomiseks ühtekuuluvuspoliitika ja olemasoleva valdkonnapoliitika vahel, kasutades integreeritud lähenemisviisi; soovib programmide eesmärkide, vahendite ja haldusmenetluse ratsionaliseerimist ja nende poliitikavaldkondade programmide kestuse kooskõlastamist;
37. on siiski arvamusel, et Euroopa Liit peaks jätkama peamiste rahastamismehhanismide, Ühtekuuluvusfondi ja struktuurifondide kasutamist, millel on hästi tõestatud ja operatiivsed abi osutamise meetodid; peab ebavajalikuks uute eraldatud temaatiliste fondide loomist, et täita ELi 2020. aasta strateegia eesmärgi, ja peab selle asemel vajalikuks nende lisamist ühtekuuluvuspoliitikasse ja maapiirkondade arengupoliitikasse;
38. soovib struktuurifondide kasutamise tulevases regulatiivses raamistikus kohaldada lihtsustatud lähenemisviisi; rõhutab, et eeskirjade ja menetluste ühtlustamine ning heade tavade mudelite arvessevõtmine võib viia lihtsamate rakendussüsteemideni ja julgustada potentsiaalseid abisaajaid ELi kaasrahastatud programmides osalema;
39. soovib komisjonil alustada iga-aastast ELi 2020. aasta strateegia prioriteetide läbivaatamist rakendamise käigus saadud tulemuste põhjal ja võttes arvesse iga tingimuste muudatust võrreldes algselt kavandatuga, ja uute prioriteetide kui pidevalt muutuva olemusega kohaliku, piirkondliku ja globaalse tasandi muudatuste tuvastamist;

40. kutsub komisjoni üles esitama parlamendile esimesel võimalusel struktureeritud tööprogramm strateegia rakendamiseks ja tulevikus selgeid rakendushinnanguid; lisaks sellele kutsub üles koostama selget töödokumenti, mis määrab strateegia ja ühtekuuluvuspoliitika vahelise suhte;
41. on seisukohal, et Regioonide Komitee peaks seoses tulevase ELi 2020. aasta strateegiaga jätkama Lissaboni järelevalveplatvormiga arengu järelevalvet, ja et liikmesriikidelt tuleks nõuda saavutatud edu kohta igal aastal struktureeritult koostatud aruannete esitamist;
42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Hinnang praegusele süsteemile

Nii Lissaboni strateegia kui ka ühtekuuluvuspoliitika on osutanud innovatsioonile laiemas tähenduses kui peamisele vahendile, et kiirendada arengut Euroopa territooriumil ja et suurendada konkurentsivõimet seoses globaliseerunud maailmast lähtuvate väljakutsetega. Seetõttu on innovatsioon asetatud nende mõlema keskmesse ja selle strateegilist rolli rõhutatakse rohkem kui kunagi varem.

Ühenduse strateegilistes suunistes aastateks 2007–2013 sätestati EL 15 liikmesriikidele ametlik nõue (ja EL 12 liikmesriikidele soovitus) eraldada lähenemispiirkondades sihtotstarbeliselt vähemalt 60% programmitoetustest ning konkurentsivõime ja tööhõive piirkondades 75% toetustest Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamise heaks.

Tegelikult investeeriti juba aastatel 2000–2006, kui ametlikku sihtotstarbelise eraldamise nõuet ei kehtinud, teadusuuringutesse ja innovatsiooni 5,5–7,4% kõigist struktuurifondide kulutustest (kokku 10,2 miljardit eurot).

Seni kättesaadavad järelhinnangud osutavad, et piirkondlike programmide kasutamine Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks oli selgemalt täheldatav suhteliselt jõukamates piirkondades ja piiratum vähem arenenud piirkondades, kus programme kiputi suunama pigem põhilisele infrastruktuurile.

Ilmselt ei saa kõigi piirkondade suhtes kohaldada kõigile sobivat üldist strateegiat; vastupidi, erinevate piirkondade iseärasused, nende territoriaalne mõõde, mõjutas tugevalt võetud meetmete tulemuslikkust. Piirkondlike ja kohalike asutuste kaasatus lisaks programmide rakendamisele ka nende kavandamisel omandab seepärast põhimõttelise tähtsuse, kuna just nemad tunnevad oma piirkonna vajadusi kõige paremini.

Aastate 2007–2013 programmitoetuste analüüs näitab, et sihtotstarbeline eraldamine on oluliselt ületanud sätestatud piirmäärad. Konkreetselt on lähenemispiirkondades eraldatud 65% ja konkurentsivõime piirkondades 82% rahalistest vahenditest Lissaboni strateegiaga seotud prioriteetidele. Need protsendimäärad, mis koos annavad toetuse kogusummaks ligikaudu 228 miljardit eurot seitsme aasta kohta, osutavad EL 27 liikmesriigile, mis näitab, et ka EL 12 liikmesriigid on sihtotstarbelise eraldamisega tõsiselt tegelenud.

Nagu arvata võib, varieeruvad toetused oluliselt liikmesriikides ja eesmärkide poolest. Eelkõige konkurentsivõime piirkondades on toetused tugevalt seotud Lissaboni strateegia prioriteetidega, rõhuasetusega innovatsioonil, teadmistel ja tehnoloogial, samas kui lähenemisprogrammides on eelistatud tööhõivega seotud prioriteedid, mis näitab, et haridus- ja koolitussüsteemi reformi peetakse siinkohal edasise arengu eeltingimuseks.

Komisjon võtab hiljemalt 1. aprilliks 2010 vastu esimese strateegilise aruande, milles analüüsitakse liikmesriikide poolt programmi rakendamise esimese 18 kuu jooksul nende prioriteetide rahastamise kaudu saavutatud tulemusi.

Tegelikult tuleb põhjalikult hinnata seda, kuivõrd kajastub see tegevus tegelike kulutustena

projekti tasandil. Kahjuks ei ole programmide käivitamise hilinemise ja sellele järgnenud kulutusi kajastavate andmete puudumise tõttu praegu võimalik kontrollida programmitoetuste ja tegelike kulutuste vastavust.

Seetõttu saab komisjoni strateegilisest aruandest selles mõttes võtmetähtsusega dokument, mis, vaatamata sellele, et analüüsitakse piiratud ajavahemikku, on aluseks kõrgetasemelisele institutsioonidevahelisele arutelule, mis viidaks läbi selleks, et hinnata struktuurifondide panuse suurust ja tüüpi Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel ja soodustada ELi ja riiklikes institutsioonides, piirkondlikes sidusrühmades ja kodanikuühiskonnas tõsist järelemõtlemist selle üle, milline võiks olla majanduskasvu ja töökohtade loomise strateegia pärast 2010. aastat, nn ELi 2020. aasta strateegia.

Veelgi tähtsam on suuta pikaajaliselt hinnata, milline on tegelikult olnud struktuurifondide kaudu tehtud Lissaboni strateegiaga seotud investeeringute mõju liikmesriikides ja piirkondades. Kui selle hinnangu tulemused pole teada, siis ei saa mis tahes tulevikku puudutav arutelu olla tulemuslik.

Ehkki need andmed pole kättesaadavad, kuna programmi rakendamine on varajases etapis, on väga tähtis valmistada ette pinda ja juhtida komisjoni tähelepanu vajadusele töötada kiiresti välja sellist analüüsi võimaldavad töövahendid, s.o ühtsed näitajad, mida saab programmide ja liikmesriikide lõikes kogu perioodi kohta koondada ja võrrelda selleks, et kontrollida saavutatud mõju ja teha vajalikud muudatused.

Ühtekuuluvuspoliitika roll ELi 2020. aasta strateegias

Tuleviku ülesehitamine tähendab mineviku analüüsimist saavutatud tulemuste suurendamiseks, kogemuste ärakasutamiseks ja vanade vigade vältimiseks. Seepärast on vaja sügavalt järele mõelda ühtekuuluvuspoliitika ja Lissaboni strateegia seoste üle, kui töötatakse välja uut ELi 2020. aasta strateegiat, mis on mõeldud järgmise kümne aasta väljakutsetega tegelemiseks.

Ühtekuuluvuspoliitika saab tegelikult muude poliitikavaldkondadega võrreldes paremini majanduskasvu ja töökohtade loomise nimel investeeringuid kaasata; samuti on see tõestanud, et kui asjakohaselt kohaldada partnerluse põhimõtet ja teha piirkondlikest ja kohalikest osapooltest prioriteetide rakendamisel peamised elluviijad, suurendab see poliitika eesmärkide ja saavutatud tulemuste kooskõla.

Komisjoni ettepanek ELi 2020. aasta strateegia kohta tunnustab ühtekuuluvuspoliitikat kui võtmetähtsusega poliitikat ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel.

Siiski näib, et ettepanekus käsitletakse strateegiat pigem stabiilse rahalise toetuse allikana kui suure alusdokumendina selliste põhimõtete nagu partnerlus, integreeritud lähenemisviis ja mitmetasandiline valitsemine kohaldamisel, samuti strateegia võimel mobiliseerida piirkondlikke ja kohalikke osapooli. Kui neid põhimõtteid, mis kajastavad ühtekuuluvuspoliitika suurt panust ELi 2020. aasta strateegia edukasse rakendamisse, ei integreerita strateegiasse endasse, võib strateegia edu olla ohus.

Raportis esitatakse mõned järgmised konkreetsed soovitused, et tagada selle seose asjakohane arvessevõtmine:

- ELi 2020. aasta strateegias määratletud prioriteetid peaks olema rangelt kooskõlas tulevase ühtekuuluvuspoliitika prioriteetidega: vajalik on suurem keskendumine kesksetele prioriteetidele ja nendevaheline suurem vastavus, tagades samas vajaliku paindlikkuse piirkondlike iseärasuste arvestamiseks;
- tuleks arendada koostoimet riiklike strateegiliste võrdlusraamistike ja riiklike reformikavade vahel ning nende potentsiaali tuleks paremini kasutada, ka suurema haldusalase kooskõlastamise kaudu ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et parandada valitsemist;
- ELi 2020. aasta strateegia eesmärgid tuleb määratleda ühenduse tasandil, kuid nende rakendamisel ja riikide poliitikasse ülevõtmisel peaks tulevikus rohkem kaasama riikide allasutusi. Üks Lissaboni strateegia üldiselt tunnustatud piiravaid tegureid on nõrk mitmetasandiline valitsemine ning kohalike ja piirkondlike asutuste ebapiisav kaasatus selle eesmärkide rakendamisel, vaatamata asjaolule, et kaks kolmandikku avaliku sektori investeeringutest tehakse piirkondlikul ja kohalikul tasandil ja et neisse asutustesse on tihti koondunud oluline poliitiline oskusteave. Piirkondliku mõõtme arvestamine tulevases strateegias on samuti vajalik ka Lissaboni lepingu, mis tunnistab subsidiaarsuse riikliku tasandi kohalikkude mõõdet, uute sätete kohaldamisel. Alt-üles suunatud lähenemisviis suudab tagada strateegia tegeliku elluviimise ja selle pikaajalise jätkusuutlikkuse. Mitmetasandilist valitsemist tuleb käsitleda mitte ainult selle vertikaalses, vaid ka horisontaalses mõõttes, arendades suhteid sama tasandi majandussubjektide ja sotsiaalsete osapoolte vahel;
- tulevase strateegia elluviimisel tuleks täielikult kohaldada partnerluse põhimõtet. Selline lähenemisviisi muutus annaks eelise, mis tagaks strateegia eesmärkide ja tulemuste parema tutvustamise kodanikuühiskonna esindajatele, kelle praegune puudumine on üks Lissaboni strateegia suurtest puudustest;
- ehkki Lissaboni lepingus on territoriaalne ühtekuuluvus tunnustatud ühenduse eesmärgiks, on territoriaalne mõõde komisjoni ettepanekus liiga vähe esindatud, mis toob alati kaasa poliitika valdkonnapõhiseks muutumise ohu. Vastupidi: ainult integreeritud lähenemisviisi piirkondliku mõõtme strateegiasse kaasamise kaudu annab tõhusaid tulemusi. Eriti tuleks tugevdada ELi innovatsiooni toetavate rahastamisvahendite (struktuurifondid, konkurentsivõime ja innovatsiooni programm ning seitsmes raamprogramm) vahelist koostoimet ja edaspidi kooskõlastada nende programmide mitmeaastast kestust;
- finantskorralduslike rahastamisvahendite, eriti algatuste JEREMIE ja JESSICA potentsiaal tuleks täielikult ära kasutada, tagamaks ärivõimaluste parema toetamise eriti VKEde osas; eriti tuleks lihtsustada nende rahastamisvahenditega pakutavatele toetusvahenditele juurdepääsu ja nende haldamist käsitlevaid eeskirju, et stimuleerida nende kasutamist huvitatud abisaajate poolt;
- tuleks tagada ühtekuuluvuspoliitika piisav rahastamine, mis peab hõlmama kogu Euroopa Liidu territooriumi, selleks et uue strateegia elluviimist tulemuslikult toetada;
- ühtekuuluvuspoliitika tulevast regulatiivset raamistikku tuleb lihtsustada, et vähendada praegust vigade määra ja soodustada eelkõige erasektori osalemist projektides.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	27.4.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 40 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Jean-Paul Basset, Victor Boștinăru, Zuzana Brzobohatá, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Ricardo Cortés Lastra, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michail Tremopoulos, Viktor Uspaskich, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Vasilica Viorica Dăncilă, Ivars Godmanis, Catherine Grèze, Veronica Lope Fontagné, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid